

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg

Den 18. november 2020
MFVM 171

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 9 (EUU alm. del) stillet den 22. oktober 2020 efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Spørgsmål nr. 9

”Ministeren bedes oplyse, om Danmark i overensstemmelse med EU-retten kan indføre et totalforbud imod giftige fluorstoffer i tøj, på linje med det forbud man har bekendtgjort indføres for fluorstoffer i mademballage.”

Svar

Fluorerede organiske forbindelser (PFAS) er en gruppe af flere tusinde stoffer, som er kendetegnet ved at være ekstremt svært nedbrydelige i miljøet. Mange af dem har også andre uønskede effekter og kan for eksempel ophobes i levende organismer, transporteres over store afstande, forurene grundvand og drikkevand eller forårsage alvorlige helbredseffekter som kræft og forstyrret reproduktion. Så jeg ser med største alvor på disse stoffer og ønsker en regulering af hele gruppen af PFAS på EU-niveau. Indtil det kan ske, vil jeg bestemt ikke på forhånd afvise at regulere særlige produktgrupper nationalt. Det har jeg for eksempel allerede gjort med forbuddet mod mikroplast i kosmetik, der afrenses. Det faglige grundlag skal dog være på plads først.

Den 1. juli 2020 indførte fødevarerministeren nationalt forbud mod PFAS i fødevarerkontaktmaterialer af pap og papir. Der findes ikke specifik regulering af fødevarerkontaktmaterialer af pap og papir, og i fravær af EU-regulering tillader rammeforordningen om fødevarerkontaktmaterialer national regulering. Forbuddet mod PFAS i mademballage er derfor indført i overensstemmelse med EU-retten.

Ved et forbud mod PFAS i tøj, er det EU's kemikaliregulering, REACH, der gælder. Den 8. oktober 2018 orienterede daværende miljø- og fødevarerminister udvalget om Kommissionens nye fortolkning af mulighederne for at indføre midlertidig national regulering under REACH. Efter Kommissionens fortolkning vil det måske være muligt at indføre en midlertidig dansk begrænsning under forudsætning af, at Danmark eller andre igangsætter arbejdet med at udarbejde et forslag til en tilsvarende EU-begrænsning. Traktatens artikel 34-36 om forbud mod kvantitative restriktioner mellem medlemslandene skal overholdes – der er krav om et fagligt og juridisk kvalificeret grundlag, før en midlertidig national begrænsning kan indføres, ligesom der vil være en procesrisiko forbundet med indførelsen af midlertidig dansk regulering.

I øjeblikket er kun få undergrupper af PFAS reguleret under REACH, og det estimeres, at det vil tage mange år at regulere alle relevante undergrupper, hvis stofferne skal behandles et ad gangen eller i små grupper. Derfor samarbejder Danmark med Det europæiske Kemikalieagentur (ECHA), Tyskland, Nederlandene, Sverige og Norge om at udarbejde et forslag til en bred REACH begrænsning, der har til formål at forbyde alle ikke-essentielle anvendelser af alle PFAS i EU. Initiativet er igangsat i januar 2020, og begrænsningsforslaget forventes fremsendt til ECHA i 2022, hvor det forventes behandlet i

2022-2023. Begrænsningen er planlagt til at træde i kraft i 2025. Det er i overensstemmelse med Kommissionens ”Kemikaliestrategi med bæredygtighed for øje”, som netop er lanceret. Strategien har til hensigt blandt andet at fjerne skadelige kemikalier fra forbrugerprodukter, herunder udfase brugen af PFAS, med mindre brugen af dem er væsentlige for samfundet. Der er oversendt et grundnotat til udvalget om strategien den 13. november 2020.

Under arbejdet med EU-begrænsningsforslaget er blandt andet igangsat en udredning af, hvilke anvendelser der skal vurderes som essentielle – i den forbindelse kan nævnes for eksempel vurderingen af, om beskyttelsestøj kan fremstilles med betryggende beskyttelse uden PFAS - ligesom Sverige er i færd med at undersøge markedet for tekstiler med PFAS og omkostningerne ved substitution.

Før det kan vurderes, om det er muligt eventuelt at indføre et midlertidigt dansk forbud mod PFAS i tøj, er der en række elementer, som skal være belyst forinden. Der mangler således på nuværende tidspunkt grundlaget for at vurdere dels de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser ved anvendelsen af PFAS i tekstiler og dels mulighederne for og omkostningerne forbundet med substitution. Vi afventer derfor blandt andet den svenske kortlægning og vurdering af PFAS i tekstiler. Derudover udestår der fastlæggelsen af behovet for undtagelser og overgangsfrister, samt hvilke anvendelser der må anses som essentielle og derfor ikke skal være omfattet af et forbud.

Når vi gennem det fælles arbejde på EU forbuddet har tilstrækkeligt fagligt grundlag, vil jeg vurdere muligheden for et midlertidigt nationalt forbud mod PFAS i tøj i perioden, indtil EU-forbuddet kan træde i kraft.

Lea Wermelin

/

Jesper Wulff Pedersen